

EBA/GL/2020/02

2. aprill 2020

Suunised

COVID-19 kriisi kontekstis kohaldatavate seadusandlike ja muude kui seadusandlike laenumaksete moratoriumide kohta

1. Järgimis- ja teatamiskohustus

Käesolevate suuniste staatus

1. Käesolev dokument sisaldab määruse (EL) nr 1093/2010¹ artikli 16 kohaselt väljastatud suuniseid. Määruse (EL) nr 1093/2010 artikli 16 lõike 3 kohaselt peavad pädevad asutused ja finantseerimisasutused võtma mis tahes meetmeid, et suuniseid järgida.
2. Suunistes esitatakse Euroopa Pangandusjärelevalve (EBA) seisukoht nõuetekohase järelevalvetava kohta Euroopa Finantsjärelevalve Süsteemis ehk kuidas tuleks liidu õigust konkreetsetes valdkonnas kohaldada. Määruse (EL) nr 1093/2010 artikli 4 lõikes 2 määratletud pädevad asutused, kellele suuniseid kohaldatakse, peaksid neid järgima ja kaasama need sobival viisil oma tavadesse (nt muutes õigusraamistikku või järelevalveprotsesse) ka siis, kui suunised on ette nähtud eelkõige finantseerimisasutustele.

Teatamisnõuded

3. Määruse (EL) nr 1093/2010 artikli 16 lõike 3 kohaselt peavad pädevad asutused teatama EBA-le hiljemalt 3. juuniks 2020, kas nad järgivad või kavatsesid järgida käesolevaid suuniseid, või vastasel juhul mittejärgimise põhjused. Kui selleks tähtajaks teadet ei saada, peab EBA pädevat asutust nõudeid mitte täitvaks. Teated tuleks saata EBA veebilehel avaldatud vormil, märkides viite EBA/GL/2020/02. Teate peaks saatma isik, kes on asjakohaselt volitatud esitama oma asutuse nimel nõuete järgimise teateid. Nõuete järgimise staatuse mis tahes muutusest tuleb EBA-le teatada.
4. Kooskõlas määruse (EL) nr 1093/2010 artikli 16 lõikega 3 avaldatakse teated EBA veebilehel.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1093/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Pangandusjärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/78/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 12).

2. Sisu, kohaldamisala ja mõisted

Sisu

5. Käesolevates suunistes sätestatakse COVID-19 pandeemia reageerimiseks laenumaksete suhtes kehtestatavate seadusandlike ja muude kui seadusandlike moratoriumide usaldatavusnõuded.

Kohaldamisala

6. Suuniseid kohaldatakse seoses määruse (EL) nr 575/2013 artikli 178 kohase makseviivituse mõistega ja võla restruktureerimise meetmete liigitusega kooskõlas sama määruse artikliga 47b.

Adressaadid

7. Suunised on adresseeritud määruse (EL) nr 1093/2010 artikli 4 lõike 2 punktis i määratletud pädevatele asutustele ja määruse (EL) nr 575/2013 artikli 4 lõike 1 punktis 1 määratletud krediidasutustele.

Mõisted

8. Kui ei ole sätestatud teisiti, on määruses (EL) nr 575/2013 kasutatud ja määratletud mõistetel käesolevates suunistes sama tähendus.

3. Rakendamine

Kohaldamise alguskuupäev

9. Suuniseid kohaldatakse alates 02.04.2020.

4. Maksemoratoriumide käsitletus

Üldiste maksemoratoriumide kriteeriumid

10. Käesolevate suuniste tähenduses tuleks moratoriumi käsitada üldise maksemoratoriumina, kui täidetud on kõik järgmised tingimused:

- (a) moratorium põhineb kohaldataval riiklikul õigusel (seadusandlik moratorium) või krediidasutuse muul kui seadusandlikul maksete leevendamise algatusel, mis on osa majandusharu- või sektoriülesest moratoriumikavast, mis on kokku lepitud või mida koordineeritakse pangandussektori või selle olulise osaga, võimaluse korral koostöös avaliku sektori asutustega, kusjuures moratoriumikavas osalemine on avatud ja asjaomased krediidasutused võtavad selle kava alusel sarnaseid maksete leevendamise meetmeid (muu kui seadusandlik moratorium);
- (b) moratoriumi kohaldatakse eelnevalt laiaulatuslike kriteeriumide alusel kindlaks määratud suurele võlgnike rühmale, kusjuures moratoriumi kohaldamisala kindlaksmääramise kriteeriumid peaksid võimaldama võlgnikul moratoriumi kasutada ilma tema krediivõimelisust hindamata; sellised kriteeriumid on näiteks riskipositsiooni või -alapositsiooni klass, sektor, tootevalik või geograafiline asukoht. Moratoriumi kohaldamisala võib piirduda üksnes võlgnikega, kellel ei olnud enne moratoriumi kohaldamist makseraskusi, kuid see ei tohiks piirduda üksnes võlgnikega, kellel olid finantsraskused enne COVID-19 pandeemia algust;
- (c) moratoriumiga nähakse ette muudatused üksnes maksegraafikus, nimelt peatades, edasi lükates või vähendades põhisumma, intresside või täislaenumaksete maksmist eelmääratletud piiratud ajavahemikuks; muid laenu tingimusi, näiteks intressimäära, ei muudeta;
- (d) moratoriumiga kehtestatakse samad maksegraafiku muutmise tingimused kõigile nõuetele, millele moratorium kohaldub, isegi kui moratoriumi kohaldamine ei ole võlgnikele kohustuslik;
- (e) moratoriumi ei kohaldata uutele laenulepingutele, mis sõlmiti pärast moratoriumi väljakuulutamist;
- (f) moratorium kehtestati vastusena COVID-19 pandeemiale ja seda kohaldatakse enne 30. juunit 2020. Seda tähtaega võib tulevikus muuta sõltuvalt COVID-19 pandeemiaga seotud olukorra arengust.

Võlgnike või nõuete suurtele rühmadele võib kohaldada erinevaid üldisi maksemoratoriume.

Liigitamine võla restruktureerimise mõiste alla

11. Kui üldine maksemoratorium vastab punktis 10 loetletud tingimustele ja seda kohaldatakse krediidasutuse kõigi moratoriumi kohaldamisalasse kuuluvate nõuete suhtes, ei tohiks sellised meetmed mõjutada nõuete liigitamist restruktureerimise mõiste alla kooskõlas (EL) nr 575/2013 artikliga 47b ega seda, kas neid käsitatakse sama määruse artikli 178 lõike 3 punkti d kohaselt võla restruktureerimisena. Seega ei tohiks üldise maksemoratoriumi kohaldamine iseenesest põhjustada nõude ümberliigitamist restruktureerimise mõiste alla (nõuetekohaselt teenindatavaks või viivisnõudeks), välja arvatud juhul, kui nõue on juba liigitatud restruktureerimise mõiste alla moratoriumi kohaldamise hetkel.
12. Kui krediidasutused annavad uusi laene võlgnikele, kellele kohaldatakse üldist maksemoratoriumi, ei põhjusta see automaatselt nõuete ümberliigitamist restruktureerimise mõiste alla. Liigitamist tuleks siiski kaaluda igal üksikjuhul eraldi kooskõlas määruse (EL) nr 575/2013 artikliga 47b.

Makseviivituse mõiste kohaldamine nõuetele, mille suhtes kohaldatakse maksemoratoriume

13. Kui üldine maksemoratorium vastab eespool punktis 10 loetletud tingimustele, tuleks seda käsitleda kooskõlas määruse (EL) nr 575/2013² artikli 178 alusel väljastatud EBA makseviivituse mõiste kohaldamise suuniste punktidega 16–18. Sellest tulenevalt peaksid krediidasutused määruse (EL) nr 575/2013 artikli 178 lõike 1 punkti b kohaldamisel ja kooskõlas sama määruse artikli 178 lõike 2 punktiga e arvestama viivispäevi lähtuvalt muudetud maksegraafikust, mis koostati mis tahes moratoriumi kohaldamise tulemusena. Samamoodi peaksid krediidasutused määruse (EL) nr 575/2013 artikli 47a lõike 3 punkti c kohaldamisel arvestama viivispäevi lähtuvalt muudetud maksegraafikust, mis koostati mis tahes moratoriumi kohaldamise tulemusena.
14. Moratoriumi kogu kestuse jooksul peaksid krediidasutused hindama moratoriumi kohaldamisalasse kuuluvate võlgnike võimaliku maksmata jätmise tõenäosust kooskõlas põhimõtete ja tavade, mida tavaliselt sellistele hinnangutele kohaldatakse, ka juhul, kui viimased põhinevad tõenäolise maksmata jätmise tunnuste automaatkontrollil. Üksikute võlgnike käsitsi hindamisel peaksid krediidasutused prioriseerima selliste võlgnike hindamist, kes võivad COVID-19 pandeemia tagajärjel kõige tõenäolisemalt sattuda pikaajalistesse finantsraskustesse või muutuda maksejõuetuks.

² EBA 28. septembri 2016 suunist makseviivituse mõiste kohaldamise kohta määruse (EL) nr 575/2013 artikli 178 alusel (EBA/GL/2016/07), mis on aadressil [https://eba.europa.eu/sites/default/documents/files/documents/10180/1721448/8d2f4225-f7e4-4d07-b05b-463b1558ab3f/Guidelines%20on%20default%20definition%20\(EBA-GL-2016-07\)_ET.pdf](https://eba.europa.eu/sites/default/documents/files/documents/10180/1721448/8d2f4225-f7e4-4d07-b05b-463b1558ab3f/Guidelines%20on%20default%20definition%20(EBA-GL-2016-07)_ET.pdf)

15. Üksikute võlgnike maksmata jätmise tõenäosuse hindamisel pärast punktis 10 osutatud moratoriumi kohaldamise lõppu peaksid krediidasutused prioriseerima selliste juhtumite hindamist, kus
- (a) võlgnikel tekivad kohe pärast moratoriumi lõppu maksetähtaegade ületamised;
 - (b) kohe pärast moratoriumi lõppu kohaldatakse võla restruktureerimise meetmeid.
16. Krediidasutused peaksid hindama maksmata jätmise tõenäosust lähtuvalt kõige ajakohasemast maksegraafikust, mis koostati üldise maksemoratoriumi kohaldamise tulemusena. Kui võlgnikul on võimalik kasutada täiendavad toetusmeetmeid, mille avaliku sektori asutused on kehtestanud vastuseks COVID-19 pandeemiale ja mis võivad mõjutada tema kredidivõimelisust, tuleks neid maksmata jätmise tõenäosuse hindamisel arvesse võtta. Ükski krediidiriski leevendamise vorm, näiteks krediidasutustele antud kolmandate isikute garantiid, ei tohiks siiski vabastada krediidasutusi võlgniku võimaliku tõenäolise maksmata jätmise hindamisest ega mõjutada sellise hindamise tulemusi.

Dokumendid ja teatised

17. Kui krediidasutused kohaldavad muud kui seadusandlikku üldist maksemoratoriumi, peaksid nad sellest teavitama oma riigi pädevaid asutusi ja esitama kogu järgmise teabe:
- (a) moratoriumi kohaldamise alguskuupäev;
 - (b) kriteeriumid, mille alusel valitakse nõuded, millele moratoriumi kohaldatakse (punkt 10(b));
 - (c) moratoriumi kohaldamisalasse kuuluvate võlgnike arv ja nõuete summa;
 - (d) moratoriumi alusel pakutavad tingimused, sealhulgas moratoriumi kestus;
 - (e) moratoriumi kohaldamisalasse kuuluvate võlgnike ja nõuete jaotus sisearuandluses kasutatavate reitinguklasside (või samaväärse riskinäitaja) lõikes.
18. Riiklikud pädevad asutused peaksid teatama EBA-le kõigi üldiste maksemoratoriumide kasutamisest oma jurisdiktsioonis ja esitama iga moratoriumi kohta kogu järgmise teabe:
- (a) kas see on seadusandlik või muu kui seadusandlik moratorium;
 - (b) kui moratorium on seadusandlik: kas see on krediidasutustele kohustuslik või – kui ei ole kohustuslik – kas krediidasutusi julgustatakse avalikult moratoriumi kasutama;
 - (c) muu kui seadusandliku moratoriumi kasutamise ulatus pangandussektoris nende jurisdiktsioonis;
 - (d) moratoriumi kohaldamise alguskuupäev;

(e) kriteeriumid, mille alusel valitakse nõuded, millele moratoriumi kohaldatakse (punkt 10(b));

(f) moratoriumi alusel pakutavad tingimused, sealhulgas moratoriumi kestus.

19. Krediidasutused peaksid koguma ja hoidma kergesti kättesaadavana vähemalt kogu järgmist teavet:

(a) nende nõuete või võlgnike selged identifitseerimisandmed, kellele moratoriumi pakuti;

(b) nende nõuete või võlgnike selged identifitseerimisandmed, kellele moratoriumi kohaldati;

(c) moratoriumi kohaldamise tõttu peatatud, edasi lükatud või vähendatud summad;

(d) mis tahes majanduslik kahju, mis tuleneb üksiknõuetele moratoriumi kohaldamisest, ja sellest tuleneva väärtuse langusega seotud kulud.